

Fördjupning: Castberggårdssyndrom

29 september 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Castberggårdssyndrom är den andra av de åtta dövtermerna.

Konferens i Danmark om rätten till danskt teckenspråk

29 september 2023

Den 27 september 2023 genomförde det danska dövförbundet en konferens i Köpenhamn. Konferensen, med titeln "Rätt till danskt teckenspråk - även för döva med särskilda behov" hade som syfte att belysa rätten till teckenspråk, för både äldre döva på särskilda boenden samt döva med funktionsnedsättning i alla livssituationer.

Under konferensen fick deltagarna föreslå vad det danska dövförbundet ska jobba med i framtiden, utifrån den information deltagarna fick om de olika erbjudanden som finns för dessa målgrupper. Bland annat visades några kortfilmer där döva och deras anhöriga delade sina erfarenheter, inklusive sina bekymmer, sorg och glädje.

Även internationella perspektiv lyftes fram under konferensen genom presentationer av Avril Hepner och Alys Young. Avril kommer från det brittiska dövförbundet och berättade om situationen i Storbritannien samt Alys, från Storbritannien, föreläste om forskningen gällande äldre dövas behov av säker teckenspråkskommunikation. Dessutom lyfte Hans Dabelsteen från Danmarks institut för mänskliga rättigheter fram ämnet ur ett rättighetsperspektiv, baserat på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och

deras rätt till teckenspråk.

Konferensen avslutades med paneldebatt där Marlene Harpsøe, folketingsledamot för de danska demokraterna, deltog. Konferensen var öppen för alla, inklusive medlemmar, yrkesverksamma, samarbetspartners och politiker.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nytt nödnummer för döva och hörselskadade i Indien

29 september 2023

I Indien har ungefär 19% av befolkningen en hörselnedsättning. Den Indiska socialministern Virenda Kumar tillkännager att det nu finns ett nytt nödnummer för dessa döva och hörselskadade personer, så att de kan ringa nödsamtal och använda teckenspråk. När de ringer numret 14456 svarar en kvalificerad teckenspråkstolk.

Det är den indiska rörelsen Young Indians genom Naina Navlani som kämpat för att detta nödnummer ska instiftas, för att döva och hörselskadade ska få hjälp i nödsituationer. Hon har bland annat under internationella teckenspråksdagen lyft fram information om att tillgängligheten och säkerheten behöver säkerställas för den aktuella målgruppen.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Nederländskt teckenspråk i McDonald's reklam

29 september 2023

Foto: Mc Donald's

I Nederländerna har McDonald's gjort en ny reklamfilm där det nederländska teckenspråket användes av en döv person.

I reklamen cyklar Iris, en svart kvinna förbi i soluppgången. Hon stannar vid en McDonald's restaurang. Undertexten i reklamen lyder: "Iris ska börja sin dag bra." Vid första anblick verkar det vara en vanlig reklamfilm som försöker locka folk att äta en hamburgare eller en Egg McMuffin på morgonen. Det är naturligtvis målet, men det är något speciellt med den här reklamen. Iris är döv och jobbar på McDonald's. En kollega hälsar henne på nederländskt teckenspråk och frågar hur hennes helg varit. Hon svarar att hon har haft en bra helg, firat och umgåtts med vänner. Deras konversation är på nederländskt teckenspråk.

Det här är ett bra exempel på hur inkluderande och mångfaldig en reklam kan vara. En döv svart kvinna tecknar naturligt utan att få tittaren att känna att det är inövat eller obekvämt. Det är inte något vi ofta ser. DNieuws (Teckenrapports motsvarighet i Nederländerna) kontaktade Tobias de Ronde från organisationen TYD som jobbar med bland annat teckenspråkskurser och coaching i teckenspråk. Tobias var teckenspråkscoach där och som stöttade Iris vid inspelningen av reklamfilmen.

Det är inte vanligt att en produktionsfirma väljer en döv skådespelerska. Tobias säger att han ser att tiderna förändrats och att inkludering och mångfald nu är viktiga ämnen för många. Det var naturligt att en döv skådespelerska skulle spela denna roll. De som gjorde reklamen funderade först på om en teckenspråkscoach verkligen var nödvändig eftersom de trodde att det skulle räcka med att bara ha en döv skådespelare. Tobias förklarade då för dem att nederländskt teckenspråk har varit förtryckt under lång tid och att många döva människor har växt upp utan språket. Det finns döva som fortfarande inte tecknar nederländskt teckenspråk flytande. Att det dessutom är brist på nederländskt teckenspråk på nationell television gör inte saken bättre.

Skådespelaren Iris uppskattade att Tobias fanns på plats och fungerade som

hennes teckenspråkscoach. Teamet fick också hjälp med att förstå dövulturen. Som ett exempel stod det i originalmanuset att Iris skulle först stiga av cykeln, gå till kollegan och sedan börja teckna. Tobias påpekade då att döva kan teckna samtidigt som de stiger av cykeln och dessutom kan göra flera andra saker samtidigt som de tecknar.

Tobias sa att det bästa med teamet var att de verkligen lyssnade och förstod dövulturen på ett sätt så att reklamen känns som en fullträff.

Skrivet av Dennis Hoogeveen (Holland)

Översatt av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Premiär för föreställningen Bröderna Lejonhjärta

29 september 2023

Foto: Tomas Kold

Riksteatern Creas storsatsning Bröderna Lejonhjärta av Astrid Lindgren har premiär nu på lördag i Hallunda, Stockholm. Vi på Teckenrapport har intervjuat Mindy Drapsa, föreställningens regissör.

Mindy berättar att de valde att göra en föreställning om Bröderna Lejonhjärta eftersom boken firar 50 år. Hon berättar att det varit både tufft och roligt att producera den här föreställningen och är nu pirrig inför premiären på lördag. Att överföra en historia från en bok till en teater på teckenspråk är inte alltid lätt. En utmaning som produktionen bland annat haft är hur de ska anpassa språket så att det passar publiken samtidigt som de inte ska komma för långt ifrån originalmanus. En annan utmaning var att komma på nya tecken för begrepp som inte finns, till exempel för begreppet Nangijala.

Produktionen är ett samarbete mellan Sverige och Norge vilket innebär att

föreställningen ska ha turné i båda länderna. Turnén pågår fram till 10 december och de kommer då att ha haft föreställning 27 gånger i 17 olika städer. Turnén kommer att fortsätta nästa år.

Målgruppen är familjer, släktingar och vänner som kan titta tillsammans och sedan ha olika diskussioner efteråt.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Skolforskningsprojekt om dövas läsförståelse

29 september 2023

Foto: Ingmarie Andersson/Stockholms universitet

I skolforskningsprojektet ska forskare och lärare utforska och utvärdera ett nytt läromedel, "Handalfabetet - vägen till läsning". Tidigare forskning i USA och Australien har visat att detta läromedel positivt påverkar läsförståelsen för elever som är döva och undervisas på teckenspråk. Projektet är finansierat av Skolforskningsinstitutet och genomförs tillsammans med Stockholms universitet mellan år 2023 och 2025. Projektet involverar tre specialskolor för döva och hörselskadade elever.

I projektet "LäsTecken - främjande av döva skolelevs läsning i teckenspråkig undervisning" ska lärarna använda läromedlet i undervisningen och forskarna gör klassrumsobservationer, undersöker lärarnas loggböcker samt intervjuar lärarna. På så sätt är ambitionen att generera ny kunskap och förbättra läsförmågan hos döva elever. Målet är att integrera tecken, ord och bokstavering för att främja läsutvecklingen hos döva barn och koppla den till svenskt teckenspråk. Lärare från förskoleklasser från tre specialskolor för döva och hörselskadade deltar i projektet. Syftet med projektet är att se om läromedlet verkligen främjar döva skolelevs

läsutveckling.

Idag är det brist på forskning om hur döva barn lär sig läsa och skriva i klassrummet. I USA utvecklades läromedlet "Fingerspelling Our Way to Reading" som inspirerats till det svenska läromedel som skolforskningsprojektet nu undersöker, "Handalfabetet - vägen till läsning". Den svenska versionen har anpassats för svenska förskoleklasser och bygger på systematisk handalfabetsbokstavering i undervisningen.

Skolforskningsprojektet kommer avslutas år 2025. Resultaten kommer delges Skolforskningsinstitutets personal och publiceras på Stockholms universitets webbplats samt hos Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Hörselnedsättning kan leda till demens

29 september 2023

Foto: Pexels

Tidigare observationsstudier har visat att hörselnedsättning påverkar den kognitiva förmågan negativt. En ny studie på äldre personer i ålder 70-84 år har visat att det i sin tur kan leda till ökad risk för demens.

Sedan tidigare är det känt att det finns ett samband mellan hörselnedsättning och demens. Nu i september publicerades en ny studie som heter Achieve-studien i Läkartidningen. Där visades att hörselnedsättningar som tidigt behandlas kan leda till minskad risk för nedsatta kognitiva förmågor hos vissa äldre personer. Totalt deltog 3004 deltagare i Achieve-studien där medåldern var 76,8 år. Deltagarna hade obehandlade hörselnedsättningar. De kognitiva testerna gjordes en gång per år under en treårig period.

Studien kommer att följas upp för att undersöka långtidseffekter på hur audiologisk rådgivning samt hörapparater påverkar den kognitiva förmågan.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Regeringen kritiseras för förslag om högre skatt för personer med funktionsnedsättningar

29 september 2023

Foto: Ninni Andersson/Regeringskansliet

Den så kallade "funkisskatten" som väntas höjas från och med 1 januari 2024 har skapat debatt bland olika funktionshindersorganisationer. Regeringens förslag om att införa en uppdelad skattesats, skulle innebära ökad skattebördan för personer med funktionsnedsättningar. Pensionärer kompenseras med sänkt skatt men inte personer med sjuk- eller aktivitetsersättning.

Funkisskatten är ett begrepp som beskriver den högre andel skatt som betalas av personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Funkisskatten uppstår när jobbskatteavdrag införs, utan att kompensera de som har sjuk- och aktivitetsersättning. Regeringen, under ledning av statsminister Ulf Kristersson, har betonat att det ska vara mer attraktivt för människor att gå från bidrag till arbete. Kritikerna menar däremot att det redan är svårt nog för personer med funktionsnedsättningar att leva på de låga ersättningarna de erhåller från samhället och att förslaget om uppdelad skattesats ytterligare försvårar situationen för dessa personer.

Regeringens förslag om att höja jobbskatteavdragen presenterades som en väg att öka vinsten av att gå från bidrag till arbete. Förslaget har kritiserats hårt av

Funktionsrätt Sverige, Delaktighet, handlingskraft, rörelsefrihet, DHR, Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar, RBU, Förbundet Sveriges Dövblinda, FSDB, Sveriges Dövas Riksförbund, SDR och Hörselskadades Riksförbund, HRF. Kritikerna hävdar att förslaget straffar de som inte kan arbeta på grund av funktionsnedsättningar och riskerar att öka den ekonomiska utsattheten för denna grupp.

De maximala ersättningarna för personer som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning aldrig har arbetat eller som har arbetat lite uppgår till 12 163 kronor per månad före skatt. Detta är en summa som knappt räcker till att täcka de grundläggande kostnaderna i dagens samhälle. Om inkomsten 12 163 kr skulle varit en lön hade skatten varit lägre. Kritikerna lyfte fram att det inte är ett aktivt val att leva på dessa ersättningar utan att det är en situation som många tvingas till på grund av sin funktionsnedsättning.

En annan orsak till kritiken är att Försäkringskassan, regeringens egen expertmyndighet som bedömer arbetsförmågan och rätten till ersättning, är känd för sina restriktiva bedömningar. Detta har lett till att många som har behov av stöd inte beviljats tillräckligt med ersättning.

Kritikerna uppmanar nu regeringen att ompröva sitt förslag och avskaffa den föreslagna "funkisskatten." De kräver att samma skattesats ska gälla för personer som erhåller sjuk- eller aktivitetsersättning som för löntagare.

På den planerade funktionshindersdelegationen den 4 oktober kommer flera av de undertecknande organisationerna att vara närvarande. De hoppas då att regeringen lyssnar på deras oro och lägger ner förslaget.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Välkänd sångerska i Indien har släppt en kortfilm om döva

29 september 2023

Foto: Bollywood Hungama

Under internationella dövveckan släpptes kortfilmen Silent Chaos (Tyst kaos) som handlar om döva personer. Filmen är en samhällsinformationsfilm som gjorts av den kända Indiska sångerskan Anuradha Paudwal via hennes stiftelse Suryodaya Foundation.

En stor del av världens befolkning som har hörselnedsättning bor i Indien. Anledningen till att Anuradha gjorde denna samhällsinformationsfilm är för att hennes största strävan är att få uppmärksamhet kring dessa personer för att inkludera dem i samhället. Hon vill visa sitt stöd till dövsamhället genom att medvetandegöra och sprida kunskap om dövkultur och hjälpmedel. Hon hoppas genom filmen att kunna inspirera till förändringar i samhället.

Via sin stiftelse, Suryodaya Foundation, har Anuradha som del av sitt arbete även kunnat donera hörapparater. Hittills har stiftelsen donerat över 1 000 hörapparater.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Funkas inkluderingsbarometer ger guld till SPSM

29 september 2023

Foto: Funka

Funka arbetar med tillgänglighetsfrågor gällande bland annat innehåll, design och digitalteknik. Nyligen publicerades en rapport om hur den

digitala tillgängligheten ser ut hos de olika offentliga sektorernas webbplatser. Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, är en av de som toppar listan.

Årets inkluderingsbarometer visar att endast 309 av 1784 webbplatser uppfyllde alla utvalda testerna. Testerna var baserade på Axe-cores tillgänglighetstester. SPSM är en av de som uppfyllde alla tester och tilldelades därmed guld. Resultatet visar att 83% av alla webbplatserna brister i tillgänglighet på något sätt.

Syftet med Funkas inkluderingsbarometer är att få en bild av hur den digitala tillgängligheten är hos de olika offentliga sektorernas webbplatser. Målet är att dessa sidor får ett verktyg för att både se hur de själva utvecklas och samtidigt jämföras med de andra sidorna. Barometern skapar dessutom möjligheter till nätverkande och lärande. Det kan leda till ett mer inkluderande samhälle som är nödvändigt för att förhindra någon från att hamna i digitalt utanförskap.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com